National Library of Israel

Doar Hayom - דאר היום, 10.09.1922, page 4

ירושלים יום־יום

הזדמנויות לבעלי־מקצוע בבאר־שבע

ועד העדה היהודית בבאר־שבע מודיע למזכיר לשכת מסחר ותעשיה של ההנהלה הציונית בא"י כי יש מקום בעיר הנ"ל לצלם ולספר.

כמו־כן חסרים להם גם בעלי־מקצוע אחרים מלבד חיט, סנדלר, אופה ושען הנמצאים כבר בה. על אותם בעלי־המקצוע אשר יחליטו להתישב בבאר־שבע להודיע זאת מראש לועד העדה, על פי הכתבת:

מ ר מ ש ה נ ו ר ד ו ן, ראש ועד העדה היהודית. ב א ר־ש ב ע.

בפוטל המזרחי

במוצ"ש זו מ"ז אלול, בשעה שמונה, תהיה באולם בית הת"ת תחכמוני הרצאה של מר א. מ. ליפשיץ, מנהל בית מדרש למורים "מזרחי" על הנושא: "לשון הדבור".

אצל מנהל בתי המכס

בימים האלה הוזמנו המוחרים אצל מר ברון המנהל הראשי של כל בתי המכס בארצנו בדבר התזכיר על אי־הסדרים השורר בבית המכס כיפו שהרבה מהסחורה נשברת ומתקלקלת.

מר אהרן היות באר למר ברון את אי הסדרים השוררים. ואיך לתקן זאת, הוא דבר אתו גם על ענין שכר הסבלים שהעלו למחיר כל כך גבוה של 25 גרוש לטון, שהוא מחיר גבוה מאד. ישנן סחורות ששכר הסבל להן עולה מ3 עד 4 למאה מערך הסחורה עצמה.

מר ברון הבטיח לעיין בכל הדברים האלה ולתקן את הטעון תקון, ובקש שכל מי מהסוחרים שיש לו הוכחות ועובדות על סחורות שנשברו או נתקלקלו בבית המכס — יודיעו לו.

יובל החמשים של הרב מנחם אוירבך

הגינת היובל של חמשים שנה ליום עלות הרב מנחם אוירבך לא"י, הוחגה שלשום ברב הדר.

בשעה 5 אחה"צ נאספו לביתו בשכונת אהל־משה" מסלתה ושמנה של היהדות החרדית בעירנו וראשם שני נשיאי הרבנות הראשית בא"י, גם רבנים אשכנזים, ספרדים ותימנים, חכמים וסופרים, עסקנים, פקידים וסוחרים מכל המפלגות והכתות בעירנו.

בראש השלחן ישב חתן־היובל, לימינו הרב קוק, לשמאלו הרב יעקב מאיר ולצדו הרב רפאל שאקן בתור יו"ר האספה והר' ב"צ אלברשטיין בתור סגנו.

כ' החכם באשי פתח את החגיגה בנאום קצר ונלבב לשבחו של הרב מנחם אוירבך ודבר על ערך היובל הזה שהוא חדש בין הרבנים להרמת קרן התורה. בסוף דבריו מסר חמשה פונט שנדב אחד מידידיו בעלום שם לטובת ההדפסה של כ"ב הספרים אשר חבר חתן היובל.

אחריו נאם הרב קוק כיד דברנותו ועמקנותו הטובה עליו; את מנאמו תבל בדברי תורה, פלפול ואגדה, ולאחר שסיים את ברכתו לכבוד חתן־היובל מסר גם הוא 5 פונט לקרן ההדפסה.

בשם ועד היובל דברו ח"ה ח. מ. מיכלין וש. רפאלי. הרב אוסטרובסקי דבר בשם הסתדרות "המזרחי" והרב אלשיך בשם עדת התימנים. אחריהם נאם מר אילוני נאום קצר בשם בית"ם "תחכמוני" ומר י. קרניאל בשם שכונת "אהל־משה". גם הרב פורת דבר בשם המוסדות החרדים ולאחרונה הביע מר א. אלמאליח את ברכתו להרב אוירבך בשם מערכת "דאר־היום". לאחר שנגמרו תפלת המנחה בבית־מדרשו של הרב חתן־היובל, התפלל החזן ר' יצחק שניצר תפלת "הנותן תשועה" לכבוד המלך ג'ורג' ועשה מי שברך לה. מ. הנציב העליון ולכל הנדיבים שנדבו לטובת קרן ההדפסה. רבים מתוך הקהל התנדבו אף הם איש איש כנדבת לבו. אחד האורחים מאמריקה נתן 5 פונט, ויהודי אחר מחו"ל נדב 20 פונט לקרן זו. הסכום שנקבץ עד כה עולה בערך 130 לירות מצריות.

בשעת ההפסקה נחלק "כבוד" לכל הנאספים שהיטיבו את לבם בעוגות ובמשקאות.

קבוצה של שבעה זקנים מנכבדי העדה מבין העולים החדשים ממדינת רוסיה־פולין, באו לברך את חתן־היובל, ואחד מהם, ר' שלמה כהן, יהודי זקן ונשוא־פנים, ספר את תולדות הרב אוירבך ומשפחתו שבחנו פאר על כסא הרבנות בלונשיץ. הוא הודיע כי אחר פטירתו של אבי חתן־היובל, נפנה מקום הרבנות בעירם והציעו לפני הרב מנחם בירושלם לרשת את מקום אביו, ואולם הוא סרב כי לא רצה לעזב את ארץ־ישראל, וע"כ החליטו לבוא אליו ירושלמה.

המזכיר מר נחום בן־חורין הקריא לפני הקהל כתב בחתימת ראשי הקהלות בפולין, שבו הכתירו את חתן־היובל בנזר רבנות להיות לראש ואב"ד ולנהל את עדת יהודי פולניה, מבין העולים החדשים זקנים עם צעירים שבאו לעירנו מעת המלחמה ועד עתה.

מר בן־חורין הקריא גם את מכתב הברכה של ה. מ. הנציב העליון, והזכיר את שמות כל כותבי המכתבים והמברקים הרבים שנשלחו לכבוד היובל מכל קצוי הארץ וחו"ל.

הנואמים תארו בנאומיהם לפני הקהל את ערך היובל וחתן־היובל וספרו מקצת שבחו בפניו. הם דברו על המדות הטובות של התמדה, שקידה, על היותו סבלן ונוח לבריות מכל המפלגות, על ערך הספרים שחבר ועל נחיצות הדפסתם.

אז קם הרב מנחם אוירבך, חתן־היובל, ובמנאם לא ארוך הביע תודה לכל הנואמים על שבחיהם שהיו, לפי דבריו, קצת מוגזמים, ואולם הביע את הסכמתו לדבריהם ע"א הרדיפות שסבל בעבודתו לטובת הישוב העברי בירושלם, ושלמרות כל הרדיפות האלה ידע להתגבר עליהן ולמד תורה מתוך הדחק. לסוף ברך על הכוס של חשר משה מונטיפיורי ז"ל ששלח בתור מתנה לאבי זקנו הרב מקאליש. כוס זו עמדה בתוך קערית של כסף מצופה זהב, שקבל אבי זקנו במתנה מהשר שמואל מונטאגו ז"ל, וסיים את דבריו ואמר: "כוס ישועות אשא ובשם ה' אקרא"!

החגיגה עשתה רשם כביר על כל הנאספים ואחר תפלת ערבית נתפזר הקהל מתוך ברכות ואחולים לחתן־היובל.

אל נקמות

בליל ששי שבוע זה הוצג בראינוע „ציון" החזיון „אל נקמות" של שלום אש. אולם התיאטרון היה מלא עד אפס מקום. כנראה שמעולם לא ראה תיאטרון „ציון" קהל כ"כ רב כבפעם הזאת.

בקרת מפרטת וחות־דעתנו על חזיון זה — בגליון הבא. 5

פטירת אדם גדול

ביום החמישי החולף בצהרים נפטר בביה"ח שערי־צדק הרב הגדול, דוד ק א מ י ן ז"ל מסיביצ'וב, שהיה ידוע בעולם הספרות התורנית ביחוד ע"י ספרו „בית דוד". לפני כמה שנים הדפיס את ספרו הנז' הוא ספר שמושי לכל השובי"ם בברור כל ההלכות, ומיד נתפשט בעולם ונדפס בכמה מהדורות. בשנותיו האחרונות זכה לגמור את החלק השני לספרו הנז' על הלכות טריפה, וגם הוא נתפשט בעולם התורני כלחק הראשון.

הרב קאמין נפטר זקן ושבע ימים, כבן שמונים וחמש שנים, ועד יומו האחרון התמיד בעריכת ספריו המועילים לכל הלכות יורה־דעה.

הלויה גדולה נערכה לו. חניכי בית־היתומים דיסקין ומחלקה אחת מתלמוד־תורה עין־חיים הלכו לפני המטה. על־יד ביה"ח הספידוהו הרבנים רי"ח זוננפלד ורי"מ טוקצינסקי; על־יד מרכז ב' של עין־חיים יצאו כל החניכים ומלמדיהם ושם הספידוהו הרב אריה לוין (משגיח הת"ת) והר"ר ישעיה חשין (מלמד הת"ת).

המנוח בא לירושלם לפני כמ"ו שנה, וכל ימיו עסק רק בחבוריו ולטובת מוסדות־הצבור, וביחוד עבור עין־חיים ובית־היתומים, אשר להם הקדיש חלק מהכנסת חבוריו. תנצב"ה.

עולי פולניה

תחת נשיאותו של הרב אורבוך היתה אמש ישיבה מיסדת ליסוד אגודה של עולי פולניה, שמטרתה תהיה להיטיב את מצבם החמרי. נבחר ועד זמני של שבעה אנשים. בימים הקרובים תהיה האספה הכללית, שעל אדותיה יפרסמו בעתונים.

קבוצות ל"כדור רגל"

צעירים אחדים קבלו על עצמם לארגן את כל המשחקים העברים שבירושלם, ביחוד את אלה המשתתפים בקבוצות הממשלתיות, לתוך אגודה אחת והם מזמינים את כל המשחקים האלה ליום השבת (ט"ז אלול, 8,9,22), שעה 10 לפה"צ ל"בית־העם" בכדי לדון על־דבר הסדור הזה. מבקשים מאת כל המשחקים המקומיים מ"גיל 18 ומעלה לבוא לזמן בדיוק.

השופט מס לא"י

במכתב פרטי מודיענו בן־עירנו מר י. אמדורסקי השוהה כעת באמריקה, כי השופט זעליאן מק. נשיא החברה להתפתחות א"י (קבוצת ברנדיים־מק), מתכונן לעלות לא"י בחדש דצמבר הבא, לשם בקור ולהוכח פה על המקום על כל הענינים של החברה הנז'.

הרב גליק משיקגו

ביום החמישי בצהרים הגיע לירושלם ומתאכסן במלון אמדורסקי, הרב שמואל צבי ג ל י ק משיקאגו.

הרב גליק כהן בתור רב לקהלות חשובות באמריקה, בניויורק, לין ושיקגו. לפני כשנה בערך עזב את הרבנות והתחיל להתעסק בעבודה החשובה, תרגום אגדות עץ־יעקב לאנגלית. לפני ירחים אחדים גמר את עבודתו בהצלחה והדפיס את הספר בהדור רב בארבעה חלקים, בצד ימין המקור בעברית ובצד שמאל התרגום האנגלי. את החלק הרביעי הקדיש המתרגם לכבוד ה. מ. הנציב העליון. וע"ז קבל מכתב־תודה עוד בש־הותו באמריקה.

על עבודת התרגום בכלל קבל המת־רגם מכתבי תהלה ושבח מאת המלומדים הכי־גדולים שבאמריקה הן בני־ברית והן שאינם בני־ברית.

בעת בא הנה יחד עם משפחתו והוריו על־מנת להשתקע בארץ.

בשיחה שהיתה לבא־כחנו עם האורח הנכבד הזה הגיד האחרון כי הרבה רבנים חשובים ובעלי תעשיה באמריקה מחכים לידיעות ממנו בכדי לבא להשתקע בא"י.

הבקורים בחברון

בחדש זה, חדש אלול, מרבים היהודים לבקר את חברון כדי להשתטח ולהתפלל על קברי־האבות אשר במערת־המכפלה.

מבקרים אחדים ששבו ביום החמישי התאוננו לפנינו על שהממשלה לא העמי־דה שוטרים לפני מערת־המכפלה. היהו־דים הבאים שם להתפלל סובלים שם מפרחחים ערבים המפריעים את עבודת ה', זורקים אבנים והורשים מכל אחד מתנות־כסף.

בשבוע שעבר באו לשם תלמידי הסמינר של חכי"ח בירושלם. הם עברו ברחוב בשירה כדרך תלמידים בלכתם לטייל. והנה מיד הודיעו למושל כי חלו־צים וחלוצות מסתובבים ברחובות בשירה ודבר זה איננו לרצון הערבים. המושל שלח לקרא את הרב סלונים ופקד עליו לצוות על המטיילים שלא לשיר.

אנו זוכרים עוד כי תמיד, אף בימי התורקים, היו שוטרים עומדים לפני מערת־המכפלה שהשגיחו על הסדרים, ומדוע לא תהיה גם עכשיו השגחה מעולה?

בועדת העזרה לרעבי אוקרינה

בועדת העזרה ליהודי אוקרינה שע"י הסתדרות נשים מזרחי, בתור המשך לתרומות שנתנו עד עכשו נוספת כאן רשימה ששית של מנדבים:

המנהל קרוזה 200 ג"מ (18 בקבוקי יינות מיקב א"י לטובת המזנון שע"י הקונצרט) מר קרק 100 תשלום שלישי, מר מנחם שולמן 30 ג"מ, מר מיכל הריזון, נדבת פלוני בביהכ"נ כ"א 27 וחצי ג"מ. מר יעקב הרשלר ומר מנחם מירסקי כ"א 25 ג"מ, מר איזק ולב"ג 20 ג"מ, מר יעקב יעקב 15 ג"מ. מר פיבל ברנשביצקי, ישראל צרגינסקי, מנחם לוין, הרב ברוך ברברמן, יהושע זיו, גב' סכרוף (תשלום רביעי) כ"א 10 ג"מ. שילינגים בודדים 25 ג"מ. ס"ה 555 ג"מ. בצרוף הכספים הקודמים בסכום 345.05 לי"מ. סך הכל 350.50 לי"מ.

בכדי להמשיך את עבודת החסד בשביל אחינו ברוסיה, שעדין לא נושעו, מן הראוי הוא שרבים מבני ירושלם ובנותיה יתחיבו לתרם תשלום חדשי למטרה זו כמו שעשו כבר מעטים ובאופן זה יאפשרו לועדה את משלח חבילות המזון גם להבא — היות שעוד לא עברה מצוקת הרעב באוקראינה. ואל נא נעלם עינינו מהשתתף בעזרה העולמית.

אספת הועד הלאומי הרביעית

ביום ב' י"ח אלול (11 ספטמבר), בשעה שמנה בערב תהיה אספת הועד הלאומי הרביעית (יוצאת מן הכלל). כל החברים מתבקשים להיות נוכחים.

בכניסתי להדר־הפתקאות נגלה לנגד עיני שלט אדם של הטיליפון וראיתי כי עליונים כעשו תחתונים ותחתונים נעשו עליונים, מלמעלה ערבית ומלמטה אנגלית שלא כדרכו...

נגשתי אל אחד הפקידים וראיתי את השלט שלו בשלש שפות: אנגלית על כתפו הימנית, ערבית על כתפו השמאלית ועברית על לבו — „רחמנא ל ב א בעי"...

ותיתי לת להנהלת הרכבת שידעה לחלק את הלשונות האלו במקומן הראוי, כי ישנו לפעמים פקיד ארך אשר משכמו ומעלה גבוה מכל אדם, ואם במקרה לא הבאת עמך סולם כדי לטפס על כתפיו הגבוהות ולקרא את האנגלית והערבית, הרי נוצצות לנגד עיניך אותיות־ברונזה ע ב ר י ו ת ומבריקות: כ פ ק ד ה ת ח נ ה...

לאחר שזזה הרכבת ממקומה, עמדתי שעה קלה בתהנה ונפנפתי גם אני במטפחת, וכשהייתי ב ט ו ח בנסיעתה חזרתי לביתי בנפי...

***

ולסוף הערות אחדות למשחקינו והחביבים בנוגע ל„אל־נקמות" שהופיע אמש בתיאטרון „ציון":

א) „אל נקמות" אומרים אצלנו ביום רביעי ולא המישי.

ב) ביום ולא בלילה.

ג) בהורשת־שנלר ולא בבמה העברית.

ד) נעלמה מכם משנה מפורשת במסכת „חגיגה" ונשפים: אין דורשין בעריות בשלשה (ופירש"י בג' מערכות) ולא במעשה־בראשית בשנים ולא „במעשה־מרכבה" אפילו ביחיד, אלא א"כ חכם ומבין מעצמו, ואין חכם בבעל הנסיון...

ה) לפני קהל גדולים ולא תלמידי בתי־הספר...

ו) מציגין בברלין או בקהיר ושאר מקומות הצנועים ואפילו בפריז, אבל לא בליל־סליחות בירושלם עיה"ק...

יוד־אות

נשף אזכרה לדוד פרישמן ז"ל

במוצ"ש אור ליום י"ז אלול תרפ"ב, עורכת האגדה "אחות־הדור" נשף אזכרה לסופר "דוד פרישמן" ז"ל ב„בית העם". יצינו את המונולוג של ד. פ. „אלו נתן פה יסמל'תי', שת תמונות חיות, „המשיח" „ותחזנה עינינו בשובך לציון". הפתיחה תהיה על ידי ש. נבון. ינאם ה' דינבורג על הנושא: פרישמן הסופר וזמנו. ה' פוירשטין יקריא משיריו של הסופר המנוח. ההתחלה בשעה שמונה וחצי בערב בדיוק.

נשף מיניאטורה

במוצאי־שבת זו תערך הקבוצה המיניאטורית הירושלמית בפעם השניה את נשף המיניאטורי ויצינו את התכנית היפה שהצליחה מאד בשתי ההצגות הראשונות.

נשף משפחתי, אולם נעים, קהל לא גדול וצנוע—שעה אחת או שתים של נחת רוח אמתי כל זה מבטיחה החברה לתת בהצגת המיניאטורית שתערך במוצ"ש בבית־הספר לבנים א' במחירים נוחים.

עתון "קול יעקב"

היום יצא הגליון הראשון של השבועון החרדי "קול יעקב". הגליון עושה רושם טוב בתכנו ובסגנונו השקט.

נשף בגן ביתה של הגברת ברגר

ביום הרביעי אור ליום חמישי נערך נשף־צנוע בגן ביתה של הגברת ברגר מנהלת ועד־היתומים המרכזי בארץ ישראל. לנשף זה הוזמנו המנהלים והפקידים העובדים במוסדות השונים שתחת רשותה של הגברת ברגר, כל היתומים והחניכים שלפי גילם הסתדרו כבר במקצועות שונים ויצאו מרשות הועד הגיל, מלבד זה היה נוכח קהל של מאתים אורחים ממטובי ירושלם וביניהם הוד מעלתה הגברת סמואל, הגברת דידס, מזכיר המשפטים מר נורמן בנטוויטש ;יעוד. תכנית הנשף היתה יפה ומלאה ענין ולקחו בה חלק מר נורמן בנטוויטש בנגינה נעימה על כנור, מקהלת „אחדות הנער" בהנהלתו של מר דינ שהצטינה בשירת „הללויה" של לנדוסקי, וחברים אחדים של "הנוער" ששרו חליפות שירים שונים. אולם גולת הכותרת של הנשף היתה "השכחנית"—חזיון־פרחים בשתי מערכות שהוצג בכשרון רב וחן אמתי על ידי חניכות „המעון לבנות ישראל" אשר בהנהלת הגברת קונין. בחזיון זה כמו במחזה „בשביל המשיח" שהוצגו בסדורם והנהלתם של הגברת דנבורג ומר בן־ציון ידידיה מלאו המשחקות הקטנות את תפקידיהן בכשרון רב, הצטינו בשיריהן הנעימים ולקודיהן היפים והרהיבו את עין־הרואים במשך בשעה וחצי לאור הירח המקסים אשר שפך על כל המחזה ליית הן. "ההתעלות" האמנותית של חניכות המעון בהנהלת הג' דנבורג שבאה בסוף התכנית הפליאה ממש את הקהל. כתום ההצגה הזמינה הגברת סמואל את המסדרים: הגברת דנבורג ומר בן־ציון ידידיה. והודתה להם במלים חמות על התענוג הרב והצלחת הנשף.

הקהל הטיב את לבו במגדנים מטעמים ובלה את שארית הנשה בשירים וברקודים; בשירת התקוה התפזר הקהל בשתים עשרה בלילה.

שער הכספים

לונדון, 8 ספטמבר 1922

פרנק	56.84
מרק	5550
דולר	4.46
ליריה	102